

Wie was Karel Maria Jozef Laenen?

Ridder in de Leopoldsorde

Officier in de Kroonorde

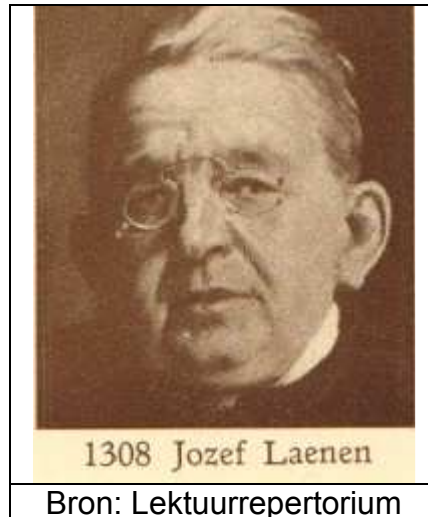
de **Annuaire du clergé de l'archevêché de Malines 1914**

zegt over hem:

Laenen Charles Marie Joseph, geboren Antwerpen 18 feb 1871, begin seminarie 28 sept 1892; priesterwijding 21 sept 1895 (*wat na amper drie jaar studie zou zijn*); Katholieke Universiteit Leuven 16 aug 1895; doctor wijsbegeerte en letteren; Sint-Norbertusinstituut Antwerpen 09 sept 1901; archivaris van het aartsbisdom 09 aug 1902 en honorair kanunnik op 19 mei 1907.

In **Lekturrepertorium, eerste editie 1953** lezen we:

Laenen (K.M.) Jozef, doctor, kanunnik, geboren Antwerpen 18.02.1871; overleden Mechelen 02.07.1940; studeerde te Leuven waar hij promoveerde in de wijsbegeerte en letteren; was archivaris van het aartsbisdom Mechelen; schreef een aantal degelijke historische werken.

In ons **Nationaal biografisch woordenboek**, deel 2, kolommen 413-415

LAENEN, Karel Marie Jozef, historicus. Geboren te Antwerpen op 18 febr. 1871, overleden te Mechelen op 2 juli 1940. L. genoot middelbaar onderwijs achtereenvolgens aan het St.-Norbertus-gesticht en het O.-L.-Vrouwcollege in zijn geboortestad en aan het Klein Seminarie te Neerwaver. Filosofie en theologie studeerde hij respectievelijk aan het Klein en het Groot Seminarie te Mechelen. Na zijn priesterwijding op 21 sept. 1895, studeerde L. geschiedenis aan de universiteit te Leuven, waar hij onder leiding van professor Cauchie het doctoraat in de letteren en wijsbegeerte behaalde met een dissertatie,

getiteld "Le Ministère de Botta-Adorno dans les Pays-Bas autrichiens pendant le règne de Marie-Thérèse (1749-1753)". Met deze thesis werd L. tevens laureaat van de universitaire wedstrijd en van de wedstrijd voor studiebeurzen.

Benoemd als leraar aan het St.-Norbertusgesticht te Antwerpen op 9 sept. 1901, werd hij kort hierop aangesteld tot hulparchivaris van het aartsbisdom te Mechelen op 9 aug. 1902, en tot archivaris op 8 aug. 1906. Hij werd ere-kanunnik van het St.-Romboutskapittel op 19 mei 1917.

L. had een aangeboren aanleg voor de geschiedschrijving. Als 18-jarige student hield hij zich reeds bezig met de biografie van de dominicaan Antoon Timmermans (†1582). Een Nederlandstalig handschrift hierover gedateerd van 4 nov. 1891, uit zijn filosofie jaren, en een Latijns handschrift uit zijn seminarietijd bleven bewaard. Gedurende zijn 40-jarige activiteit als archivaris heeft L. zich hoogst verdienstelijk gemaakt niet alleen door het inventariseren van het archief en door de stichting van het diocesaan museum, maar bijzonder door zijn talrijke, hoog wetenschappelijke en uitgebreide schriften over de lokale kerkelijke en vaderlandse geschiedenis. Hij stimuleerde sterk de historische studie van de parochiën van het aartsbisdom. De vruchten van dit zo gevulde leven bestaan in niet minder dan 25 werken in boekvorm, en 86 min of meer uitgebreide artikels. Twee werken van groot nut voor diegenen die een parochiale monografie willen opstellen zijn o.m. "Introduction à l'Histoire paroissiale du Diocèse de Malines. Les Institutions" (Brussel, 1924), en "Kerkelijk en Godsdienstig Brabant vanaf het begin der 4de tot in de 16de eeuw", of Voorgeschiedenis van het Aartsbisdom Mechelen" (Antwerpen, 1935-36). Bovendien berust nog een aanzienlijk fonds handschriften op het archief van het aartsbisdom.

L. was een uitzonderlijk verstandig en belezen historicus, begaafd met een scherp kritisch oordeel, die veel en gemakkelijk werkte, niettegenstaande hij de laatste tien jaren van zijn leven sterk gehandicapt was door een wankele gezondheid. Ook heeft L. aan de geschiedenis van Mechelen en omgeving een onschatbare verrijking gebracht. Heel zijn historisch werk getuigt daarbij van een hoog wetenschappelijk peil.

Literatuur: E. Steenackers: Discours prononcé à la manifestation organisée en l'honneur de M. le Chanoine Laenen. 1 février 1931, in: Handelingen v.d. Kon Kring vr. Oudheidkunde v. Mechelen, XXXVI (1931), 29-32
 R. Tambuyser: In memoriam Kanunnik Laenen, *ibid.* XLV (1940), 25-41.
 R. Foncke: Herinneringen aan Z.E.H. Kanunnik Dr. Jozef Laenen, in: Volk en Kunst, 1941, nr. 14, 8.
 H. Joosen, Joseph Laenen, in : Rev. belge de philosophie et d'hist., XX (1941), 395-398.
 Th. Luyckx: In memoriam kanunnik doctor J. Laenen" in Volk en Kunst, 1941, nr 14, 9
 R. Tambuyser in Biographie National, XXX (1959), 496-497
(auteur A. Louis)
 Vanden Bosch: Een verleden, verzonken in papier. in 450 jaar aartsbisdom in archiefdocumenten en geschiedschrijving: in: De Maeyer e.a.: Het aartsbisdom Mechelen-Brussel. 450 jaar geschiedenis. 2 delen.

De Biographie National de Belgique schrijft over Laenen

(deel ? kolommen 496-497)

LAENEN (Charles-Marie-Joseph), archiviste et historien, né à Anvers le 18 février 1871, décédé à Malines le 2 juillet 1940.

Après des études à l'institut Saint-Norbert et au Collège Notre-Dame dans sa ville natale, ainsi qu'au Petit Séminaire de Basse-Wavre, il reçut l'enseignement de la philosophie et de la théologie au Petit et au Grand Séminaire de Malines.

Ordonné prêtre le 21 septembre 1895, il fut envoyé à l'Université de Louvain où il devint, au Séminaire historique, un des élèves pour lesquels le chanoine Cauchie montra toujours une particulière affection.

L'abbé Laenen y obtint le doctorat en philosophie et lettres par sa dissertation: Le Ministère de Botta-Adorno dans les Pays-Bas autrichiens pendant le règne de Marie-Thérèse (1749-1753). Cet ouvrage lui valut en outre la première place au concours universitaire et au concours pour les bourses de voyage.

Le 9 août 1902, il fut nommé aux archives de l'Archevêché: il y travailla durant toute sa vie, jeta les bases de l'inventaire des archives et fonda le Musée diocésain.

Le chanoine Laenen était avant tout un historien. Il a rédigé, à l'intention des membres du clergé qui désiraient écrire une monographie paroissiale, deux ouvrages de grande utilité: Introduction à l'Histoire paroissiale du Diocèse de Malines. Les Institutions (Bruxelles, 1924), et Kerkelijk en Godsdienstig Brabant vanaf het begin der 4de tot in de 16de eeuw of Voorgeschiedenis van het Aartsbisdom Mechelen (Anvers, 1935-1936).

Son intérêt pour les monographies paroissiales et locales est manifeste. Ses nombreux travaux sur l'église métropolitaine de Saint-Rombaut et sur la ville de Malines ainsi que ses contributions dans diverses revues le prouvent à l'envi.

Le chanoine Laenen a laissé le souvenir d'un esprit critique très développé, d'un travailleur infatigable, d'un homme courageux dans les épreuves physiques qui ne lui ont pas été épargnées.

(auteur: R. Tambuyser.)

Odis.be heeft ook een pagina over Laenen, waaruit ik volgende supplementaire informatie filter:

-de reisbeurs die hij won met zijn scriptie bracht hem naar Wenen, Milaan en Rome.

-na zijn eerste aanstelling als leraar of surveillant aan het Sint-Norbertusinstituut stelde kardinaal Goossens hem aan als hulparchivaris van het aartsbisdom, belast met de coördinatie van een project over de geschiedenis van de parochies van het

aartsbisdom.

-Laenen publiceerde een beknopt overzicht van het diocesaan archief in de jaarboeken 1912, 1913 en 1914 van het aartsbisdom.

-in 1903 werd Laenen lid van de Koninklijke Kring voor Oudheidkunde, Letteren en Kunst van Mechelen. In de Eerste Wereldoorlog trad Laenen toe tot het bestuur van die kring.

-in zijn laatste levensjaren werd hij bijgestaan door hulparchivaris Raphael Tambuyser

Wikipedia tenslotte zegt enkele zaken die nieuw zijn voor mij:

In 1902 werd hij door kardinaal Goossens benoemd tot hulparchivaris en in 1906 bevorderd tot archivaris en hij bleef dat tot zijn dood in 1940. In die periode kreeg hij een nieuwe locatie: het Refugiehuis van Sint-Truiden in de Schoutestraat, waar hij ook het Diocesaan Museum inrichtte.

Tijdens zijn werk als archivaris nam hij ook de taak van voorzitter van de Koninklijke Kring op zich (van 1927 tot 1940), waarvan hij al lid was sinds 1903.

Gekend was zijn naslagwerk over de Bourgondische periode in België, een werk dat hij schreef in opdracht van de Koninklijke Commissie voor Geschiedenis, die hem daarvoor naar Wenen en Innsbruck stuurde.

Het persoonlijk archief van Laenen bevat bijna uitsluitend stukken die verband houden met zijn werk en een groot aantal handgeschreven inventarissen van het aartsbisschoppelijk archief, aangevuld met een ruime collectie nota's en persoonlijke aantekeningen m.b.t. de Mechelse en Antwerpse kerkgeschiedenis. Bovendien zijn er stukken die verband houden met de vele oudheidkundige verenigingen waarin Laenen betrokken was en een uitgebreide collectie briefwisseling met collega's historici en archivarissen. Een interessant bron voor historiografisch onderzoek.

Bibliografie van Jozef Laenen, aan de hand van de Belgische bibliografie – KBR (de beginlidwoorden van de titels worden bij het alfabetisch ordenen buiten beschouwing gelaten)

Caeymaex, Charles Laenen, Jozef	Ontwerp van programma voor een praalstoet ter gelegenheid van de 1.150-jarige herdenking van den marteldood van den H. Rumoldus in 1925
Laenen, Jozef	À propos d'un petit monument découvert récemment à l'église Sainte-Catherine à Malines

Laenen, Jozef	Ancienne (L') bibliothèque des archevêques de Malines
Laenen, Jozef	archives (Les-) de l'Etat à Vienne au point de vue de l'histoire de Belgique
Laenen, Jozef Kurth, G. Van Houtte, H.	Archives belges: revue critique d'historiographie nationale: paraissant le 25 de chaque mois, à l'exception des mois d'août et de septembre.
Laenen, Jozef	Bij de nonnekens van Muizen. Een onbescheidenheid
Laenen, Jozef	Deurne en Borgerhout vanaf den oorsprong tot in het begin der 14 ^{de} eeuw uit het economisch en het maatschappelijk en ook kerkelijk oogpunt opnieuw toegelicht.
Laenen, Jozef	Deux documents concernant Dominique de Pradt, archevêque nommé de Malines (1808-1815)
Laenen, Jozef	dienaar (De) Gods Jan Van Ruysbroeck: zijn eeredienst, zijn werken
Laenen, Jozef	Eenige bladzijden uit de geschiedenis van het parochiewezen
Laenen, Jozef	Etude sur la suppression des couvents par l'empereur Joseph II dans les Pays-Bas autrichiens et plus spécialement dans le Brabant (1783-1784)
Laenen, Jozef	Etude sur la suppression des couvents par l'empereur Joseph II dans les Pays-Bas autrichiens et plus spécialement dans le Brabant (1783-1794)
Laenen, Jozef	Geschiedenis van het Seminarie van Mechelen
Laenen, Jozef	Geschiedenis van Mechelen tot op het einde der Middeleeuwen
Laenen, Jozef	Geschiedkundige aantekeningen rakende de instelling en het klooster der zwartzusters van Antwerpen
Laenen, Jozef	handel (De) in de Nederlanden gedurende de XVIIIe eeuw
Laenen, Jozef	Hedendaagsch spiritisme
Laenen, Jozef	Heksenprocessen
Laenen, Jozef	Histoire de l'église métropolitaine de Saint-Rombaut à Malines, 2 vols
Laenen, Jozef	Iersch (Het) college te Antwerpen
Laenen, Jozef	In memoriam Hendrik Dierickx, 1933
Laenen, Jozef	Introduction à l'histoire paroissiale du diocèse de Malines. Les institutions ...
Laenen, Jozef Nilis, Jeroen	Irish (The) college Antwerp
Laenen, Jozef	Jean Ysewyn, évêque de Tripoli et administrateur apostolique du diocèse d Cambrai – Un épisode du grand schisme à Malines
Laenen, Jozef	Joseph II en zijne regeering in de Nederlanden
Laenen, Jozef	Kerkelijk en godsdienstig Brabant vanaf het begin der 4 ^{de} tot in de 16 ^{de} eeuw of voorgeschiedenis van het aartsbisdom Mechelen; 2 dln
Laenen, Jozef	Lombards (Les) à Malines (1295-1457)
Laenen, Jozef	ministère (Le) de Botta-Adorno dans les Pays-Bas autrichiens pendant le règne de Marie-Thérèse (1749-1753) (<i>doctoraaldissertatie</i>)
Laenen, Jozef	Nog over S. Willibrord en S. Amandus te Antwerpen
Laenen, Jozef	Notes sur l'organisation ecclésiastique du Brabant à l'époque de l'érection des nouveaux évêchés (1559)

Laenen, Jozef	Notre-Dame de Basse-Wavre
Laenen, Jozef	Oude tooverij en modern bijgeloof
Laenen, Jozef	Over gast- en ziekenhuizen ten onzent vóór 1559
Laenen, Jozef	Over toren en beiaard
Laenen, Jozef	Over totemvereering
Laenen, Jozef	reliques (Les) de Saint Albert de Louvain
Laenen, Jozef	reliques (Les) de Saint Hymelin à Vissenaeken
Laenen, Jozef	theosophie (De)
Laenen, Jozef	tombe (La) du cardinal de Franckenberg
Laenen, Jozef Janssens, Lodewijk	Vereeniging "Hooger Onderwijs voor 't volk Antwerpen – Katholieke Vlaamsche hoogeschooluitbreiding, onder de hooge bescherming van mgr Abbeloos, eere-rector der hoogeschool van Leuven. Ten jare 1898 gesticht in "Eigen taal, eigen zeden".
Laenen, Jozef	Vlaanderen in het begin der XIVe eeuw.
Laenen, Jozef	Vlaenderen in het begin der 14 ^{de} eeuw en de strijd tegen Philips den Schoone
Laenen, Jozef	Was Mechelen oudtijds Antwerpsch of Brabantsch?
Laenen, Jozef	Was Mechelen oudtijds Antwerpsch of Brabantsch?
Laenen, Jozef Prims, Floris	woord (Het) om te sluiten over S. Willibrordus en S. Amandus te Antwerpen
Witlox, Joseph Laenen, Jozef	Belgium Marianum. Maria's heiligdommen in woord en beeld = Notices illustrées sur les sanctuaires de la Ste Vierge

Jozef Laenen aan zijn werktafel,
schilderij door een onbekende meester